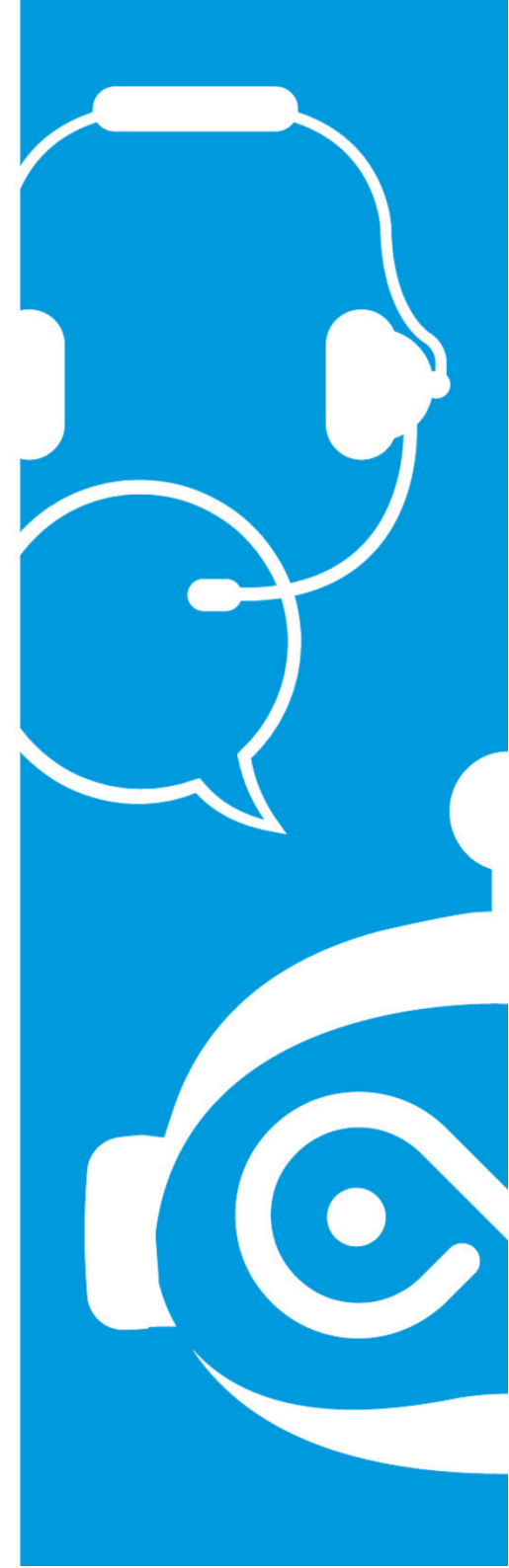

APLIKACIJE: WHATSAPP IN DRUGE APLIKACIJE ZA NEPOSREDNO SPOROČANJE

Kaj so Whatsapp in druge aplikacije za neposredno sporočanje?

WhatsApp in druge aplikacije za neposredno sporočanje (IM) so **digitalna orodja**, ki uporabnikom omogočajo izmenjavo besedilnih, slikovnih, video in glasovnih sporočil v realnem času. Aplikacija WhatsApp, ustanovljena leta 2009, je postala široko uporabljena platforma za osebno in skupinsko komunikacijo, ki se je zaradi uporabniku prijaznega vmesnika, široke dostopnosti na pametnih telefonih in vsestranskih komunikacijskih funkcij izkazala kot priljubljena platforma za uporabnike, zlasti mlade. Mladi najbolj cenijo uporabnost skupinskega klepeta v aplikaciji WhatsApp. Ta funkcija olajšuje ustvarjanje skupin na podlagi skupnih interesov, pripadnosti ali ciljev.

Možni vplivi na spolno in reproduktivno zdravje mladih

Aplikacije IM mladim omogočajo priročen in zaseben prostor, kjer se lahko s prijatelji ali vrstniki pogovarjajo o vprašanih, povezanih s spolnim in reproduktivnim zdravjem (SRZ-jem). Srednješolski prijatelji lahko na primer ustvarijo zasebno skupino WhatsApp, v kateri razpravljajo o spolnem zdravju, odnosih in kontracepciji, kar spodbuja varno in odprto okolje za takšne razprave. Poleg individualnih interakcij številni mladi uporabniki sodelujejo tudi v skupinah WhatsApp, ki prinašajo pozitivno naravnane podatke o SRZ-ju. Sodelujejo lahko zdravstveni delavci, pedagogi ali starejši vrstniki, ki imajo strokovno znanje in izkušnje na področju SRZ-ja.

IM aplikacije pa prinašajo tudi nekatera tveganja. Nekateri mladi posamezniki se lahko v aplikacijah IM vedejo tvegano, na primer sextajo, delijo eksplicitne vsebine ali razkrivajo osebne podatke, ne da bi se popolnoma zavedali morebitnih posledic. Na primer, deljenje intimnih fotografij v romantičnih razmerjih lahko povzroči kršitev zasebnosti in morebitno izkoriščanje. V primeru, ko se eksplicitna fotografija, ki jo najstnik pošlje svojemu partnerju, morda deli v skupinskem klepetu brez soglasja pošiljatelja, to ne povzroči le zadrege in čustvene stiske, temveč ustvari tudi možnosti za vrsto groženj.

Nenadzorovani pogovori v aplikacijah IM lahko spodbuja širjenje napačnih informacij in škodljivih nasvetov. Mladi uporabniki lahko sprejmejo slabe odločitve glede SRZ-ja, če se zanašajo na netočne informacije. Neinformiran vrstnik lahko na primer deli napačne podatke o metodah kontracepcije, kar vodi do nenamerne nosečnosti, ki prizadetim posameznikom predstavlja fizične, čustvene in finančne izzive.

Na kakšne načine lahko podpremo mlade?

- Organizirajte delavnice ali usposabljanja, posebej namenjena izobraževanju mladih o odgovornem in spoštljivem komuniciranju pri uporabi aplikacij IM. Na teh srečanjih lahko poudarite pomen prijaznega in empatičnega jezika ter opozorite na morebitne posledice škodljivega vedenja na spletu.
- Poučite mlade o pridobivanju in spoštovanju privolitve v digitalnih interakcijah, vključno s pošiljanjem eksplicitnih vsebin. Ustvarite interaktivne scenarije ali dejavnosti igranja vlog, ki mladim pomagajo razumeti koncept digitalnega soglasja.
- Zagotovite dostop do natančnih in starosti primernih informacij o SRZ-ju, na katere se lahko mladi sklicujejo med razpravami, namesto da bi svoje znanje gradili le na pogovorih v klepetalnicah in informacijah, posredovanih s strani vrstnikov. Pripravite seznam uglednih virov o SRZ-ju, tako na spletu kot zunaj njega, ki so mladim uporabnikom na voljo za dostop do natančnih informacij. Med njimi so lahko spletna mesta, telefonske številke in lokalne klinike, ki zagotavljajo zaupanja vredne informacije in podporo.
- Svetujte glede nastavitve zasebnosti in izogibanja deljenju osebnih podatkov z neznanimi sogovorniki. Ponudite praktične predstavitve, kako omejiti izpostavljenost podatkov, denimo s prilagajanjem vidnosti profila, nastavitvami statusa in tem, kdo jih lahko dodaja v skupine. Spodbujajte mlade, naj ne delijo kontaktnih podatkov, podatkov o lokaciji ali eksplicitnih fotografij z neznanimi ali nezaupljivimi stiki.

Sorodni digitalni fenomeni/orodja:

Glej kartice:

- Družbeni mediji - TikTok
- Aplikacije: Aplikacije za druženje/spoznavanje
- Aplikacije: Duševno in spolno blagostanje

Nadaljnje branje:

- Arisani, G., & Wahyuni, S. (2023). The effectiveness of peer group WhatsApp on adolescent knowledge and attitudes about risky sexual behavior. *Jurnal Promkes*, 11, 11-18.
- Bailey, J., Mann, S., Wayal, S., Hunter, R., Free, C., Abraham, C., & Murray, E. (2015) "Sexual health promotion for young people delivered via digital media: A scoping review." *Public Health Research*, 3(13), 1–119.
- Farmer, M., Liu, A., & Dotson, M. (2016) "Mobile phone applications (WhatsApp) facilitate communication among student health volunteers in Kenya." *Journal of Adolescent Health*, 58, S54-S55.
- Mohanakrishnan, K., Jayakumar, N., Kasthuri, A., Nasimuddin, S., Malaiyan, J., & Sumathi, G. (2017) "WhatsApp enhances medical education: Is it the future?" *International Journal of Medical Science and Public Health*, 6(2), 353–359.

Podpiranje spolnega in reproduktivnega zdravja mladih v digitalni dobi: NAJBOLJŠE PRAKSE

- Rosenfeld, A., Sina, S., Sarne, D., Avidov, O., & Kraus, S. (2018) "WhatsApp usage patterns and prediction of demographic characteristics without access to message content." *Demographic Research*, 39(22): 647-670.
- Sutianingsih, H., Kurniawati, R., & Iswanti, T. (2021) "Health Education Based On Social Media (WhatsApp) Towards Knowledge And Attitude Of The Prospective Bride About Reproductive And Sexual Health." *Jurnal Teknologi Kesehatan Borneo*, 2(2), 49-56.

